

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/107/2019
Identifikačné číslo spisu: 2016200361
Dátum vydania rozhodnutia: 26.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:2016200361.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobkyne: Z. Z. K., narodená XX. A. XXXX, bytom v Č. Č.. XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Ivanou Zmekovou, Zámocká 18, Bratislava, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 8, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/3928/Dan zo dňa 04.04.2016, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č.k. 20S/78/2019-358 zo dňa 19. júna 2019, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/78/2019-358 zo dňa 19. júna 2019 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/3928/Dan zo dňa 04.04.2016 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Žalobkyni voči žalovanému p r i z n á v a náhradu trov konania pred správnym súdom a náhradu trov kasačného konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

I.
Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd alebo správny súd“) napadnutým rozsudkom č.k. 20S/78/2019-358 zo dňa 19. júna 2019 podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Odbor peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností, č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/3928/Dan zo dňa 04.04.2016, žiadajúc jeho zrušenie a vrátenie vecí na ďalšie konanie. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd z predloženého administratívneho spisu zistil, že žalovaný rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/3928/Dan zo dňa 04.04.2016 zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, odbor sociálnych vecí a rodiny č. DS2/OPPNKŤZPAPČ/SOC/2016/25361-0034 zo dňa 20.01.2016 priznávajúce jej podľa § 22 ods. 1, 7, 8 a 10 zák. č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia peňažný príspevok na osobnú asistenciu vo výške 3.708,76 eur, čo zodpovedá ročnému rozsahu 1351 hodín osobnej asistencie.

3. Krajský súd poukázal na to, že rozsudkom č. k. 20S/56/2016 zo dňa 20.9.2017 žalobu zamietol, keď nezistil pochybenia správneho orgánu namietané žalobkyňou, ktoré by odôvodňovali zrušenie preskúmaného rozhodnutia. Rozsudok súdu zo dňa 20.9.2017 v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne zrušil Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/5/2018 zo dňa 24.4.2019 pre nedostatočnosť jeho odôvodnenia, s tým, že konštatovania súdu o nedostatku pochybení správneho orgánu odôvodňujúcich zrušenie preskúmaného rozhodnutia, ktoré sa vysporadúva s celým rozsahom argumentácie žalobkyne a presvedčivo ozrejmuje dôvody priznania osobnej asistencie práve v stanovenom rozsahu pri jednotlivých činnostiach podľa prílohy č. 4 zákona č. 447/2008 Z.z. nie je v súvislosti s rozsahom a obsahovou náplňou námietok žalobkyne v súlade s ustanovením § 139 ods. 2 SSP.

4. Krajský súd konštatoval, že po vrátení veci najvyšším súdom za splnenia procesných podmienok prejednal vec bez nariadenia pojednávania, opätovne sa oboznámil s obsahom spisového materiálu, vrátane administratívneho spisu žalovaného správneho orgánu, pričom nezistil dôvod pre zmenu svojho právneho názoru týkajúceho sa dôvodnosti žaloby, prezentovaného v predchádzajúcom rozhodnutí vo veci.

5. K dôvodom uvedeným v predchádzajúcom žalobou zamietajúcom rozhodnutí krajský súd vzhľadom na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k námietkam žalobkyne uviedol, že v danom prípade, v rozpore s tvrdením žalobkyne, nejde o postupné znižovanie rozsahu priznaných hodín osobnej asistencie, nakoľko posledným právoplatným preskúmanému rozhodnutiu žalovaného predchádzajúcim rozhodnutím správneho orgánu vo veci príspevku na osobnú asistenciu (s výnimkou rozhodnutí odvolacieho orgánu o zrušení prvostupňových rozhodnutí o priznaní príspevku) je rozhodnutie o odňatí tohto príspevku žalobkyne, ktorého správnosť bola preskúmaná v konaniach súdov oboch stupňov (Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom 9Sžso/13/2012 zo dňa 24.4.2013 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 20S/33/2011, ktorým bola zamietnutá žaloba týkajúca sa rozhodnutia o odňatí príspevku žalobkyne s účinnosťou od 1.2.2011). Žalobkyňou spochybňovanú správnosť rozhodnutí súdov vo veci odňatia príspevku pritom súd v tomto konaní nie je oprávnený preskúmať ani akýmkoľvek spôsobom hodnotiť, rovnako ako správnosť rozhodnutí správnych orgánov, ktoré boli predmetom už realizovaného súdneho prieskumu. V tejto súvislosti krajský súd nepovažoval za relevantnú ani námietku žalobkyne týkajúcu sa skutočnosti, že táto už v roku 2010 mala na niektoré činnosti (osobná hygiena, obliekanie, vyzliekanie, nakupovanie, príprava jedla) priznaný vyšší počet hodín osobnej asistencie ako jej priznáva žalobou napadnuté rozhodnutie, resp. aktuálne prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu.

6. Krajský súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku žalobkyne týkajúcu sa nepriznania príspevku spätne od 1.2.2011. Poukázal na to, že peňažný príspevok na osobnú asistenciu sa poskytuje na žiadosť osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, pričom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z.z. sa priznáva a vypláca od prvého dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom sa začalo konanie o príspevku, v tomto prípade mesiaca október 2013, v ktorom žalobkyňa žiadosť o príspevok podala (30.10.2013). Krajský súd konštatoval, že v prospech žalobkyne v tomto smere nemožno vykladať ustanovenie § 45 ods. 9 zákona, podľa ktorého sa peňažný príspevok dodatočne spätne prizná, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že príspevok nepriznal, aj keď priznať mal, resp. že príspevok odňal, aj keď odňať nemal, tak, že by správny orgán mohol spätne prehodnotiť svoje rozhodnutie o odňatí príspevku, ktorého správnosť bola potvrdená rozhodnutiami súdov a že by príspevok mohol spätne priznať aj za obdobie, keď konanie o jeho priznanie neprebiehало (prebiehalo konanie o jeho odňatie).

7. Ďalej krajský súd uviedol, že samotný rozsah poskytnutého príspevku požadovaného žalobkyňou v rozsahu 5969,5 hodín ročne, t.j. viac ako 16 hodín denne, reflektuje na skutočnosť, že žalobkyňa žije vo funkčnom rodinnom zväzku s manželom a dvoma dcérami (nar. 1997 a 2002) bez zdravotného postihnutia, ktorí členovia rodiny nemajú fyzické obmedzenia pri vykonávaní prác v domácnosti či poskytovaní potrebnej nápomoci žalobkyňi. Žalobkyňa nie je osamote žijúcou osobou a poskytovanie osobnej asistencie v ňou požadovanom rozsahu môže byť z hľadiska dosiahnutia účelu príspevku vo vzťahu k jej zaradeniu do rodiny dokonca kontraproduktívne, vyradujúce členov domácnosti z činností so zdravotne postihnutou. Na strane druhej, účelom osobnej asistencie je iba aktivizácia, podpora sociálneho začlenenia ťažko zdravotne postihnutej osoby, podpora jej nezávislosti a možnosti ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávať pracovné, vzdelávacie a voľno časové aktivity (§ 20 ods. 2 zák. 447/2008 Z.z.), nie plné vykompenzovanie obmedzenia vyplývajúceho zo zdravotného postihnutia tak, aby zdravotne postihnutá osoba mohla vykonávať všetky činnosti v rovnakom rozsahu a bez obmedzení ako osoba bez zdravotného postihnutia. V tejto súvislosti ani od žalobkyne, hoci je matkou a manželkou, nemožno očakávať, a účelom poskytovaného príspevku na osobnú asistenciu nie je, že samostatne, resp. za pomoci asistenta zabezpečí napr. prípravu celodenného jedla pre celú rodinu, jeho podávanie, vykonanie všetkých pre rodinu potrebných nákupov, upratovanie alebo vykonanie iných prác v domácnosti. Krajský súd opätovne ako vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí vo veci konštatoval, že žalovaný sa v obsahu svojho rozhodnutia vychádzajúcom v súlade so zákonom z komplexného posudku, závery ktorého neboli žalobkyňou spochybnené do takej miery, aby bolo dôvodné ich označiť za nesprávne, nejednoznačné či z iného dôvodu nepoužiteľné (žalobkyňa sama ani vykonanie nového komplexného posúdenia nenavrholala), vysporiadal so všetkými z hľadiska rozhodnutia relevantnými námietkami žalobkyne a zrozumiteľne, logicky a presvedčivo ozrejmil dôvody priznania príspevku na osobnú asistenciu práve v stanovenom rozsahu pri jednotlivých činnostiach podľa prílohy č. 4 zákona č. 447/2008 Z.z., a to ako možnosťou používania internetu či iných spôsobov elektronickej komunikácie pri niektorých občianskych aktivitách žalobkyne, tak aj výskytom akútnych ochorení žalobkyne, či možnosťou a schopnosťou jej rodinných príslušníkov zabezpečovať čiastočne jej rodinné alebo voľnočasové aktivity.

8. Záverom krajský súd konštatoval, že na základe jeho zistenia stanoviská žalovaného vyslovené v napadnutom rozhodnutí zodpovedajú zásadám zrozumiteľnej a rozumnej správnej úvahy a nakoľko v postupe a rozhodnutí žalovaného nezistil dôvody pre zrušenie preskúmaného rozhodnutia, žalobu ako nedôvodnú podľa § 190 v spojení s § 491 ods. 1 SSP (zák. č. 162/2015) zamietol.

9. O náhrade trov konania rozhodol krajský súd s poukazom na skutočnosti, že v tomto konaní úspešnému žalovanému žiadne trov nevznikli.

II.

Kasačná sťažnosť žalobkyne proti rozsudku krajského súdu

10. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v ust. § 440 ods. 1 písm. f/, g/, i/ SSP. Navrhovala, aby najvyšší súd v zmysle ust. § 462 ods. 2 SSP rozsudok Krajského súdu v Trnave, č. k. 20S/78/2019-358 zo dňa 19. júna 2019 zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/3928/Dan zo dňa 04.04.2016 v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda č. DS2/OPPNKŤZPAPČ/SOC/2016/25361-0034 zo dňa 20.1.2016 zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie alebo v zmysle § 461 ods. 1 SSP zruší rozsudok Krajského súdu v Trnave, č. k. 20S/78/2019-358 zo dňa 19. júna 2019 a vec mu vráti na ďalšie konanie. Žiadala priznať voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

11. V dôvodoch kasačnej sťažnosti žalobkyňa v úvode poukázala na skutkové zistenia vo veci potvrdzujúce jej dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav. Uviedla, že najmä jej dolné končatiny sú nefunkčné - čiastočne ochrnuté, stratila rovnováhu, má diagnostikovaných viacero ochorení, v dôsledku ktorého zdravotného stavu ešte v roku 2010 bola uznaná za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, z

ktorých dôvodov dňa 30.10.2013 podala opakovane žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na osobnú asistenciu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, spätne, o ktorej žiadosti bolo viackrát rozhodnuté prvostupňovým aj odvolacím správnym rozhodnutím na základe lekárskejších a komplexných posudkov. Žalobkyňa poukázom na to, že krajský súd po tom, ako najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 7Sžsk 5/2018 z 24.4.2019 predchádzajúce rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, opätovne rozhodol vo veci tak, že jej žalobu zamietol, namietala, že krajský súd napadnutým rozsudkom nerešpektoval záväzný právny názor najvyššieho súdu vyslovený v rozsudku, nesprávnym procesným postupom a rozhodnutím jej znemožnil, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces a tiež rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Výtýkala krajskému súdu, že ani po vrátení veci najvyšším súdom dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, nevyjadril sa k jednotlivým námietkam vytýkaným v žalobe. Uviedla, že krajským súdom „doplnenie“ (predchádzajúceho rozhodnutia č.k. 20S/56/2016-117) v bode 16 a nasl. odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu nemožno považovať za špecifickú odpoveď na námietky žalobkyne, ako to uviedol a požadoval NS SR, ktorého právny názor je pre krajský súd záväzný. Takýto postup krajského súdu žalobkyňa považovala za rozporný so zákonom. Považujúc za najzávažnejšiu otázku, ktorá mala byť predmetom súdneho prieskumu, t.j. rozsah hodín OA, namietala, že táto otázka nie je krajským súdom naďalej uspokojivo zodpovedaná a záver z nej plynúci presvedčivo odôvodnený (v súlade s § 139 ods. 4 SSP). Tvrdila, že konkrétne zdôvodnila, na základe čoho a v akom rozsahu požaduje hodiny na tú ktorú činnosť, s čím sa krajský súd opätovne vôbec nevysporiadal. Nesúhlasila ani s argumentáciou krajského súdu vo vzťahu k záverom komplexného posudku, namietajúc, že záver krajského súdu je absurdný a v úplnom rozpore so skutočnosťami ňou uvádzaných v žalobe. Dôvodila, že krajský súd opätovne len všeobecne uvádza, že žalovaný sa vysporiadal so všetkými námietkami žalobkyne a tieto zrozumiteľne logicky a presvedčivo ozrejmil, majúc za to, že iba všeobecné konštatovania krajského súdu nespĺňajú požiadavky na presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle zákonnej úpravy a rozhodnutia NS SR. Žalobkyňa zdôraznila, že nové rozhodnutie krajského súdu trpí tými istými vadami, aké namietala v prvej kasačnej sťažnosti. Opätovne nesprávnym procesným postupom a nesprávnym rozhodnutím krajského súdu bolo jej znemožnené, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces. Súčasne, že krajský súd opätovne vec nesprávne právne posúdil.

12. Žalobkyňa trvala na námietke, ktorou v žalobe namietala, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu z 20.1.2016, ktorým opätovne znížil počet hodín priznaných na OA na 1351 hodín (z 1598 hodín a 30 minút, predtým 2030 hodín, predtým 0 hodín) nie je žiadnym spôsobom odôvodnené. V danej súvislosti poukázala na rozhodnutie NS SR 1Sžso/7/2012 z 11.12.2012 týkajúce sa jej veci. Tiež trvala na tom, že rozsah hodín priznaný prvostupňovým správnym rozhodnutím z 20.1.2016 od 1.10.2013 je nedostatočný, podhodnotený a protizákonný vzhľadom na jej zdravotný stav, ktorý sa vôbec nezlepšuje, keďže ide o trvalý stav s progresiou. Považovala za nelogické a protichodné, že uvedeným rozhodnutím bol priznaný nižší rozsah hodín na OA ako v predchádzajúcich rozhodnutiach. Trvala taktiež na tom, že potrebuje osobnú asistenciu v rozsahu podľa návrhu, t.j. 5969,5 hodín ročne, pričom tento rozsah je vzhľadom na závažnosť jej zdravotného stavu nevyhnutný, aby sa mohla začleniť do normálneho života a aby sa mohla venovať aktivitám, ktoré sú pre ňu vzhľadom na jej vek s prihliadnutím na jej spoločenské postavenie ako matky dvoch detí a ženy. Za protizákonné považovala rozhodnutie aj v časti, ktorou jej nebol priznaný príspevok spätne od 1.2.2011. Prvostupňové rozhodnutie považovala za arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže z neho nie je zrejmé, ako úrad dospel k tomu, že jej neprináleží toľko hodín osobnej asistencie, koľko skutočne potrebuje a žiada (5969,5). Nesúhlasila ani so závermi posudkového lekára vyslovenými v komplexnom posudku z 30.11.2015, na ktorý sa správny orgán prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí odvoláva, majúc za to, že posudok obsahuje zavádzajúce informácie, ako aj, že v predmetnom posudku nebol zohľadnený ani lekársky nález z EMG vyšetrenia, ktoré podstúpila dňa 19.10.2015 v Rakúsku. Tiež mala za to, že zo strany kompetentných orgánov došlo k opakovanej nečinnosti a bezdôvodnému predlžovaniu konania. Namietala, že v posudku i v rozhodnutí druhostupňového orgánu sú uvádzané nepravdivé tvrdenia, že podozrenie na sklerózu multiplex sa nepotvrdilo, že inkontinencia 3. stupňa sa nezhoršila, že sa v interiéri pohybuje s chodítkom, že jej pomáha manžel, lebo mu to práca na zmeny dovoľuje, že nie je imobilná, že dokáže prejsť kratšie

vzdialenosti s chodítkom, že na dlhšie vzdialenosti ovláda mechanický vozík, že by zvládla ľahšie domáce práce, že by jej manžel OMV bežne používal do zamestnania. Uviedla, že potrebuje pomoc pri vstávaní a polohovaní, nakoľko jej kolená sú nefunkčné. Nesúhlasila ani s tvrdením, že z auta vystúpila sama, že horné končatiny má funkčné, nakoľko potrebuje pomoc, keďže jej ruky slabnú, trpnu, keď periférno-neurogenné postihnutie sa rozšírilo už aj na ruky, čo potvrdzujú aj všetky lekárske nálezy, ktoré neboli zohľadnené. Neustále požiadavky úradov na nové aktuálne lekárske správy žalobkyňa považovala za neopodstatnené, účelové a šikanózne. Namietala, že napriek tomu, že z vozíka sa postaví iba s pomocou, neboli jej priznané ani hodiny na vstávanie, líhanie a polohovanie. Za nedostatočné považovala hodiny priznané na OA za účelom občianskych aktivít, na pomoc pri akútnom ochorení, na pomoc pri obliekaní a vyzliekaní, na pomoc pri varení jedla. Trvala na tom, že jej potreby uvedené v liste z 27.2.2015 sú skutočné a opodstatnené.

13. Ďalej žalobkyňa dôvodila, že prvostupňové správne rozhodnutie je jednostranné, účelové a zavádzajúce, nedostatočne odôvodnené aj vo vzťahu (ne)uvedenia podkladov, z ktorých správny orgán prvého stupňa (ne)vychádzal, rovnako ako aj rozhodnutie žalovaného z 20.1.2016. Žalobkyňa nesúhlasila ani s argumentáciou žalovaného vo vzťahu odôvodnenia rozsahu priznaného príspevku na OA. Dôvodila, že nedostatky oboch rozhodnutí a komplexného posudku, spočívajúce v nedostatočne zistenom skutkovom stave, ako aj zistenie skutkového stavu v rozpore s vykonaným dokazovaním a nedostatočné odôvodnenie, spôsobujú, že rozhodnutie prvostupňového, ako aj druhostupňového správneho orgánu je neodôvodnené, arbitrárne a protizákonné a aj v rozpore s účelom OA.

14. Žalobkyňa opätovne namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, považujúc právny názor krajského súdu za nesprávny a nemajúci oporu v zákone. Trvala na tom, že príspevok jej mal byť priznaný v zmysle § 45 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z.z. Dôvodila, že vzhľadom k tomu, že opätovne potvrdil nezákonné rozhodnutie žalovaného, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia vo vzťahu k ust. § 20 ods. 2, v spojení s § 12 ods. 5, § 45 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z.z. a § 9 ods. 2 v spojení s § 3 zákona č. 71/1967 Zb., v dôsledku čoho považovala takéto rozhodnutie za nezákonné a krajský súd tiež porušil jej právo na spravodlivý proces, keď rozhodnutie nedostatočne odôvodnil. Ďalej žalobkyňa namietala, že z rozhodnutia krajského súdu nie je ani zrejmé, na základe akých skutočností a dôkazov mal za to, že rozhodnutie žalovaného je v súlade so zákonom. Žalobkyňa rozhodnutie krajského súdu považovala tiež v rozpore s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, v ktorej súvislosti poukázala na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Sžso/7/2012, sp. zn. 1Sžso/6/2012.

15. Žalobkyňa poukazom na lekárske správy, ktoré v žalobe špecifikovala, uviedla, že v žalobe namietala, že v rozhodnutí prvostupňového a aj druhostupňového orgánu, ako aj v komplexnom posudku tieto lekárske správy neboli zohľadnené. Nesúhlasila s argumentáciou krajského súdu, že z tvrdení žalobkyne nevyplýva, ako by lekárske správy mohli rozhodnutie ovplyvniť. Záver krajského súdu aj vo vzťahu k lekárske správam naďalej žalobkyňa považovala za zmatečný a neodôvodnený, nakoľko z lekárske správy jasne vyplýva jej zdravotný stav, ktorý je nemenný a s tým sú spojené aj nemenné dôsledky a jej potreby. Nesprávnosť postupu krajského súdu žalobkyňa videla aj v tom, že krajský súd v odôvodnení rozhodnutia sa vôbec nezmieňuje o písomných podaniach žalobkyne, ktoré v priebehu konania predložila súdu.

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobkyne

16. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadril podaním zo dňa 27. septembra 2019. Nesúhlasil s argumentáciou žalobkyne uvedenou v kasačnej sťažnosti. Navrhoval, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

17. V dôvodoch vyjadrenia žalovaný uviedol, že žalobkyňa v kasačnej sťažnosti rozsiahlo, neprehľadne, zmatečne a účelovo popisuje dôvody porušenia zákonnosti krajským súdom pri vydaní rozsudku. Výslovil názor, že často tieto dôvody ani s meritom veci nesúvisia, pričom aj bez príslušného vzdelania z odboru posudkového lekárstva robí odborné závery, samozrejme v prospech svojej osoby. Poukázal na

to, že žalobkyňa doposiaľ vyprodukovala 13 súdnych konaní. Uviedol, že v týchto svojich niektorých žalobách a vyjadreniach uvádza skutočnosti, ktoré sú priamo v rozpore s jej tvrdeniami uvedenými v kasačnej sťažnosti v prejednávanej veci. Opakovane žalobkyňa v kasačnej sťažnosti uvádza tvrdenie uvedené v bode II. skutkový stav, hneď v prvej vete, že „žalobkyňa má nepriaznivý zdravotný stav, najmä jej dolné končatiny sú nefunkčné-čiasťočne ochrnuté“; tak isto v bode 2.1 kasačnej sťažnosti uvádza, že „klamlivé je i ďalšie v rozsudku tvrdenie žalovaného, že žalobkyňa má ruky funkčné.“ ..... “Vo väčšine lekárskeho správ je uvedené, že žalobkyňa má postihnuté aj horné končatiny a má problémy s úchopom, pričom pravá ruka je horšia, čo bolo preukázané aj EMG vyšetrením ešte dňa 13.7.2011.“ K uvedeným tvrdeniam žalovaný uviedol, že z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia jej bol v roku 2010 priznaný peňažný príspevok na kúpu motorového vozidla, pričom prepravovať sa ním mala za pomoci osobného asistenta, resp. inej osoby. Napriek tejto skutočnosti žalobkyňa dňa 21.1.2013 podala na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na úpravu garáže na automatický pohon na otváranie brány, pri ktorej žiadosti do záznamu pri sociálnom šetrení dňa 27.6.2013 uviedla, že .....,v súčasnosti je garážová brána mechanická a menovaná žiada úpravu na elektrický pohon, vodičské oprávnenie má od roku 1989, v súčasnosti riadi auto príležitostne na krátke cesty najmä v čase, keď manžel je v práci.....“, ktoré tvrdenie vlastnoručne podpísala. V roku 2017 skutočnosť, že sama viedla neupravené motorové vozidlo opäť potvrdila, len s tým, že vozidlo viedla v spoločnosti manžela. Žalovaný vyslovil názor, že z jej tvrdení je zrejmé, že žalobkyňa podľa vlastného vyjadrenia bola v čase, keď tvrdí, že bola odkázaná na PP na OA o.i. aj pri premiestňovaní a preprave OMV, schopná riadiť neupravené osobné motorové vozidlo, premiestniť sa k vozidlu s invalidným vozíkom, do neho nasadnúť aj vysadnúť, v jazde bránila len mechanická brána na garáži, ktorú žiadala vymeniť. Žalovaný považoval za paradoxné, že ešte v priebehu správneho konania o výmenu brány garáže podala žalobkyňa dňa 30.10.2013 žiadosť o priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu, ku ktorej predložila vlastný návrh na rozsah hodín pre osobnú asistenciu za kalendárny rok. Poukazom na tvrdenia žalobkyne uvedené v kasačnej sťažnosti zo dňa 28.11.2017, žalovaný uviedol, že je zrejmé, že žalobkyňa v kasačnej sťažnosti v podstate uvádza, že dolné končatiny sú nefunkčné, už 9 rokov nie je schopná sa bez pomoci druhej osoby presúvať, pričom má postihnuté aj horné končatiny a má problémy aj so zrakom a aj na základe tohto jej tvrdenia žiada o priznanie osobnej asistencie v rozsahu 5.969,5 hod./rok. Žalovaný poukazom tiež na to, že dňa 11.12.2017 dva týždne po podaní kasačnej sťažnosti žalobkyňa podala na úrad Dunajská Streda žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou, uviedol, že z uvedeného je zrejmé, že už po dvoch týždňoch od podania kasačnej sťažnosti sama žalobkyňa už úplne opačne hodnotí svoje postihnutie končatín pri podaní žiadosti o PP na kúpu OMV s automatickou prevodovkou, keď z jej vlastného hodnotenia zdravotného stavu vyplýva, že takéto OMV je schopná viesť, čo v podstate znamená, že sama je schopná sa k nemu a od neho presunúť, nasadnúť do neho a vysadnúť z neho, naložiť si do neho invalidný vozík a vyložiť ho z neho a viesť vozidlo v plnej prevádzke, pričom postihnutými dolnými končatinami ovláda dva pedále a poškodenými hornými končatinami volant a ovládacie prvky a bez problémov vidí. Žalovaný poukázal tiež na to, že žalobkyňa následne podala ďalšie tri žiadosti o priznanie PP na kúpu OMV s automatickou prevodovkou a ďalšie dve žiadosti na priznanie PP na úpravu garáže. Žalovaný zdôraznil, že žalobkyňa pri všetkých príspevkoch tvrdí, resp. tvrdila, že spĺňa zákonné podmienky na ich priznanie. Tiež zdôraznil, že z uvedeného je zrejmé, že správne orgány nemôžu pri posudzovaní žalobkyne akceptovať jej zavádzajúce a účelové tvrdenia o jej zdravotnom stave a jeho vplyve na sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia. Ďalej žalovaný uviedol, že posudkoví lekári, ale aj príslušní sociálni pracovníci sú v zmysle zákona č. 447/2008 Z.z., ako aj zákona o správnom konaní povinní objektívne zistiť skutočný stav vecí, nezávisle od tvrdenia žalobkyne, t.j. musia objektívne na základe lekárskeho správ a sociálneho šetrenia ustáliť zdravotné postihnutie žalobkyne, ktorého záver vyslovia v lekárskom posudku a vykonáva sa aj sociálne posúdenie, pričom závery o priznaní kompenzácií sú uvedené v komplexnom posudku a následnom príslušnom rozhodnutí. Nie je možné prihliadnuť na subjektívne tvrdenia žalobkyne, nakoľko ako je zrejmé, tieto sú najmä účelové, a to podľa toho, o akú kompenzáciu žiada.

18. Žalovaný vyslovil názor, že krajský súd objektívne a komplexne posúdil závery žalobou napadnutého rozhodnutia v intenciách názoru najvyššieho súdu. Vo vzťahu ku kasačnej námietke žalobkyne, že krajský súd dostatočne neodôvodnil jednotlivé hodiny osobnej asistencie, určené žalovaným, uviedol, že

súd postupoval zákonne, pretože úlohou súdov nie je stanovovať rozsah hodín osobnej asistencie, ale posúdiť, či pri vydaní napadnutého rozhodnutia žalovaný postupoval objektívne a zákonne. Táto kompetencia zo zákona č. 447/2008 Z.z. je na strane správnych orgánov a nie súdov. Mal za to, že krajský súd zo spisovej dokumentácie mal preukázané, že rozsah hodín osobnej asistencie 1.351 hod./rok je postačujúci a riadne odôvodnený. Žalovaný odmietol záver žalobkyne, že napadnutým rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu § 20 ods. 2, v spojení s § 12 ods. 5 a § 45 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z.z. a § 9 ods. 2 správneho poriadku, majúc za to, že napadnutým rozsudkom nedošlo k porušeniu ani čl. 46 Ústavy SR, ako aj, že rozsudok krajského súdu spĺňa náležitosti ustanovené v § 139 ods. 2 SSP a rozsudok je zákonný.

19. Záverom žalovaný vyslovil názor, že žalobkyňa v kasačnej sťažnosti voči rozsudku v merite veci neuviedla relevantné vecné skutočnosti, ale len účelovo, bez akýchkoľvek odborných vedomostí urobila výklad zákona č. 447/2008 Z.z. a niektorých ustanovení zákona o správnom konaní, ale najmä urobila účelové odborné medicínske posudkové závery, ktoré nezodpovedajú objektívnej skutočnosti. Mal za to, že Krajský súd v Trnave na základe predloženej dokumentácie objektívne a vecne správne vyhodnotil skutkový stav v predmetnej právnej veci v súlade s platnými právnymi predpismi, posudzujúc kasačnú sťažnosť za účelovú a zmätočnú.

IV.

Vyjadrenie žalobkyne k vyjadreniu žalovaného

20. Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobkyne bolo žalobkyni doručené dňa 2.10.2019. Žalobkyňa podala k vyjadreniu žalovaného vyjadrenie podaním zo dňa 12.11.2019. Z obsahu jej vyjadrenia vyplýva, že nesúhlasila s tvrdeniami žalovaného uvedenými v jeho vyjadrení k jej kasačnej sťažnosti. Žalobkyňa zotrvala na správnosti a dôvodnosti tvrdení a námietok uvedených v kasačnej sťažnosti podanej proti rozsudku krajského súdu. Vyslovila názor, že jej kasačná sťažnosť je dôvodná a tejto je potrebné vyhovieť.

V.

Konanie pred kasačným súdom

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 453 ods. 2 SSP), kasačnú sťažnosť žalobkyne prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie správneho súdu je potrebné zmeniť v znení uvedenom v enunciacie tohto rozhodnutia.

22. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Trnave, č. k. 20S/78/2019-358 zo dňa 19. júna 2019, ktorým krajský súd podľa ustanovenia § 190 SSP žalobu žalobkyne zamietol.

23. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu kasačný súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasťou ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu, uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správneho súdu, z ktorých dôvodov ich kasačný súd neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

24. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného - Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/3928/Dan zo dňa 4. 4. 2016, ktorým rozhodnutím žalovaný zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda č. DS2/OPPNKŤZPAPČ/SOC/2016/25361-0034 zo dňa 20.1.2016. Uvedeným prvostupňovým správnym rozhodnutím bol žalobkyni podľa § 22 ods. 1, 7, 8 a 10 zákona č. 447/2008 Z.z. priznaný na

kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia peňažný príspevok na osobnú asistenciu vo výške 3.708,76 eur, čo zodpovedá ročnému rozsahu 1351 hodín osobnej asistencie.

25. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu, ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

26. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ak žalobca je fyzickou osobou, ktorou namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení v súlade s logickým a rozumným uvážením ustálil správne svoj právny záver.

27. Kasačný súd mal v danej veci preukázané, že krajský súd v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu nepostupoval náležite v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného, napadnutého žalobou, nevykonával náležite v zmysle platnej právnej úpravy zákona č. 447/2008 Z.z. podľa Správneho súdneho poriadku.

28. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd v kasačnom konaní pri prieskume zákonnosti napadnutého rozsudku správneho súdu zamerl svoju pozornosť zásadným námietkam sťažovateľky - žalobkyni, ktorými namietala, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1, písm. g/ SSP, vo vzťahu k právnej otázke priznania peňažného príspevku na osobnú asistenciu, považujúc za najzávažnejšiu otázku, ktorá mala byť predmetom súdneho prieskumu, a to rozsah hodín osobnej asistencie, majúc za to, že priznanie osobnej asistencie podľa jej návrhu v rozsahu 5969,5 hodín ročne, je vzhľadom na závažnosť jej zdravotného stavu nevyhnutný, aby sa mohla začleniť

do normálneho života a aby sa mohla venovať aktivitám, ktoré sú pre ňu vzhľadom na jej vek s prihliadnutím na jej spoločenské postavenie ako matky dvoch detí a ženy, potrebné.

VI.

Právne posúdenie kasačným súdom

29. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

30. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

31. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 v súvislosti s čl. 2 ods. 2 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

32. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

33. Z citovanej právnej úpravy ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavnej chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

34. V danej súvislosti kasačný súd upriamuje pozornosť na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd prijal právny názor: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Ide vždy o metodologický postup, v rámci ktorého nemá žiadna z výkladových metód absolútnu prednosť, pričom jednotlivé uplatnené metódy by sa mali navzájom dopĺňať a viesť k zrozumiteľnému a racionálne zdôvodnenému vysvetleniu textu právneho predpisu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Súd však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy totiž neznamená výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2

ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

35. Zákon č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz"), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz") a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu (zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Cieľom úpravy uvedených právnych vzťahov je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom (§ 1 ods. 1,2 uvedeného zákona).

36. Kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len "kompenzácia") je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa uvedeného zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu [zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov]. Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu (zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama (§ 2 ods. 1,2 zákona č. 447/2008 Z.z.).

37. V právnej úprave zákona č. 447/2008 Z.z. zákonodarca upravuje podmienky, na základe ktorých sa osobám s ťažkým zdravotným postihnutím priznáva kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia na zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov. Zákonodarca priznáva kompenzáciu na zmiernenie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia v oblasti mobility a orientácie, komunikácie, zvýšených výdavkov, sebaobsluhy (§§ 5 zákona č. 447/2008 Z.z.). Jedným z druhov kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia je poskytnutie peňažného príspevku na osobnú asistenciu, podmienky ktorého zákonodarca ustanovuje v právnej úprave §§ 20 a nasl. uvedeného zákona. Konanie o nároku fyzickej osoby na kompenzáciu sa začína na základe návrhu, ktorého náležitosti zákonodarca stanoví v právnej úprave § 53 ods. 3 tohto zákona. Povinnosťou príslušného orgánu je však posudzovať žiadosť fyzickej osoby neformálne. Fyzická osoba je však povinná v žiadosti uviesť, aký druh kompenzácie žiada, ako aj uviesť dôvody odôvodňujúce, prečo žiada predmetnú kompenzáciu. Pokiaľ fyzická osoba žiada o peňažný príspevok na osobnú asistenciu, je povinná uviesť aj dôvody odôvodňujúce jej priznanie, s predložením dokladov potvrdzujúcich pravdivosť jej tvrdení. Zákonodarca konanie o žiadosti fyzickej osoby na kompenzáciu sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia zveril do právomoci úradu práce, sociálnych vecí a rodiny [§ 5 ods. 7, písm. a/, bod 3) zákona č. 453/2003 Z.z. (ďalej tiež úrad)], ktorý v konaní postupuje v zmysle právnej úpravy ustanovenej v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej tiež správny poriadok). Z právnej úpravy uvedeného zákona plynie pre úrad povinnosť v konaní postupovať v súčinnosti so žiadateľom, zistiť vo veci skutočný stav a za tým účelom vykonať dokazovanie v dostatočnom rozsahu, pričom dokazovanie vedie správny orgán, ktorý určuje rozsah dokazovania tak, aby bol naplnený účel konania, rozhoduje o tom, ktorý dôkaz vykoná a ktorý nepovažuje vykonať za potrebné, vykonané dôkazy hodnotí podľa svojej úvahy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti. Výsledky dokazovania musia byť premietnuté v administratívnom spise úradu a tvoria podklad pre vydanie rozhodnutia o žiadosti. Rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí

obsahovať predpísané náležitosti (§ 46 správneho poriadku). Pokiaľ zákonodarca v zákone č. 447/2008 Z.z. ustanovuje, že príslušný orgán pri rozhodovaní o žiadosti fyzickej osoby na kompenzáciu jej zdravotného postihnutia vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie (§ 15 ods. 1) a podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok (§ 55 ods. 6), tento je dôležitým dôkazom, zo záverov ktorého úrad vychádza pri vydaní rozhodnutia vo veci, ktorý však správny orgán je povinný vyhodnocovať v súvislosti s ostatnými dôkazmi vykonanými v konaní. Pokiaľ v prebiehajúcom konaní je vypracovaných viacero komplexných posudkov, správny orgán je povinný vyhodnocovať ich závery, pretože v zmysle § 15 ods. 7 komplexný posudok stráca platnosť, ak sa vypracoval nový komplexný posudok ako podklad na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu a toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť. Správny orgán ani správny súd v procese súdneho prieskumu nemá oprávnenie preskúmať posudok v medicínskom zistení a závere, avšak hodnotí, či posudok má zákonné náležitosti, či vychádzal z objektívnych lekárskeho nálezov predložených žiadateľom o kompenzáciu a či zistenia a závery z nich vyúsťujú v logickej zhode. Pokiaľ v prebiehajúcom konaní o žiadosti bolo vypracovaných viacero posudkov, či ich zistenia a závery sú v zásade v zhode a navzájom si neodporujú.

38. Skutkové zistenia v danej veci potvrdzujú, že žalobkyňa dňa 30.10.2013 podala na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na osobnú asistenciu, späť od 1.2.2011. Prvostupňový správny orgán prvým rozhodnutím z 1.2.2011 žiadosť žalobkyne zamietol. Žalovaný na základe odvolania uvedené rozhodnutie zrušil a vec vrátil prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Správny orgán na základe vypracovaného komplexného posudku z 28.8.2014 vo veci žiadosti žalobkyne rozhodol tak, že jej priznal peňažný príspevok na osobnú asistenciu v rozsahu 2030 hodín za kalendárny rok. Žalovaný rozhodnutím z 2.2.2015 uvedené prvostupňové rozhodnutie na základe odvolania žalobkyne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Správny orgán prvého stupňa podľa vypracovaného komplexného posudku z 8.6.2015 rozhodnutím z 10.6.2015 priznal žalobkyni peňažný príspevok na osobnú asistenciu v rozsahu 1598 hodín a 30 minút ročne. Rozhodnutím zo 14.12.2015 žalovaný na základe odvolania žalobkyne aj uvedené prvostupňové rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Správny orgán prvého stupňa podľa vypracovaného komplexného posudku z 30.11.2015 rozhodnutím 20.1.2016 žalobkyni priznal peňažný príspevok na osobnú asistenciu vo výške 3728,76 eur, čo zodpovedá ročnému rozsahu 1351 hodín, s priznaním pomernej časti peňažného príspevku za obdobie od 1.10.2013 do 31.12.2013. O odvolaní žalobkyne proti tomuto rozhodnutiu žalovaný rozhodol rozhodnutím č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/3928/Dan zo dňa 04.04.2016 tak, že odvolanie žalobkyne zamietol a napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Uvedené rozhodnutie žalovaného zo 4.4.2016 v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím z 20.1.2016 žiadala žalobkyňa preskúmať súdom žalobou podanou na Krajský súd v Trnave, doručenu súdu dňa 8.6.2016. Predmetom súdneho prieskumu v danom prípade je teda preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného, ktorým rozhodnutím žalovaný s konečnou platnosťou rozhodol o priznaní peňažného príspevku na osobnú asistenciu žalobkyne v ročnom rozsahu 1351 hodín.

39. Kasačný súd zistil, že súbežne s konaním o žiadosti žalobkyne na priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda konal a rozhodoval o žiadosti žalobkyne na priznanie peňažného príspevku na úpravu garáže, o ktorej žiadosti rozhodol rozhodnutím z 22. novembra 2017, Číslo: DS2/OPPnKĹZPaPČ/SOC/2017/52407-24 tak, že nevyhovel žiadosti žalobkyne a nepriznal jej peňažný príspevok na úpravu garáže (výmena garážových dverí). Prvostupňové rozhodnutie žalovaný rozhodnutím z 02. februára 2018, Číslo: UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2018/2507/Dan potvrdil a odvolanie žalobkyne zamietol. Krajský súd v Trnave rozsudkom z 05. augusta 2019, č.k. 48Sa/9/2018-159 podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d/, e/ a g/ SSP zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného z 02. februára 2018, ako aj prvostupňové správne rozhodnutie z 22. novembra 2017, a vec vrátil prvostupňovému správnenému orgánu na ďalšie konanie. Najvyšší súd ako súd kasačný rozsudkom sp.zn. 7Sžsk 119/2019 z 21. apríla 2021 kasačnú sťažnosť žalovaného zamietol.

40. Najvyšší súd v uvedenom rozsudku sp.zn. 7Sžsk 119/2019 z 21. apríla 2021 konštatoval: „58. V

predchádzajúcim konaní najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 9Sžso/19/2015, dospel k záveru, že pokiaľ mal žalovaný na podklade lekárskeho nálezov predložených do konania pochybnosti o schopnosti žalobkyne riadiť osobné motorové vozidlo, bolo jeho povinnosťou zistiť skutočný stav veci a v súlade so zásadou súčinnosti vyzvať žalobkyňu na predloženie odborného vyjadrenia ošetrojúceho lekára, z ktorého by vyplývala existencia či neexistencia tejto schopnosti u žalobkyne. Prvostupňový správny orgán postupujúc v zmysle súdom prezentovaného záveru listom z 12. septembra 2017 žalobkyňu vyzval na predloženie lekárskeho nález o schopnosti riadiť osobné motorové vozidlo. Žalobkyňa listom z 25. septembra 2017 aj na základe oznámenia zo strany ošetrojúceho lekára uviedla, že žiadané potvrdenie môže vystaviť neurológ, prípadne aj ošetrojúci lekár, ale len na základe odporúčania neurológa. Následne žalobkyňa listom z 26. septembra 2017 prvostupňovému správnomu orgánu oznámila, že neurologička MUDr. D.R. potvrdenie nevystaví s tým, že žalobkyňu usmernila tak, že vzhľadom na nemenný stav žalobkyne, táto má predložiť posledný lekársky nález zo 07. decembra 2016 a posudkový lekár musí vychádzať z tohto nález. Z uvedeného nález však nevyplýva, či je žalobkyňa spôsobilá viesť osobné motorové vozidlo. Najvyšší súd ďalej v tejto súvislosti uvádza, že podľa § 86 ods. 1,2 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zdravotnou spôsobilosťou sa rozumie telesná schopnosť a duševná schopnosť viesť motorové vozidlo s tým, že zdravotná spôsobilosť môže byť na základe zdravotného stavu osoby podmienená použitím zdravotníckej pomôcky pri vedení motorového vozidla, možnosťou viesť len technicky upravené vozidlo, pravidelným podrobovaním sa lekárskej prehliadke, inými obmedzeniami podľa záverov lekárskej prehliadky. Podľa § 87 ods. 1 tohto zákona lekársku prehliadku vykonáva lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore všeobecné lekárstvo, ktorý je registrovaný podľa osobitného predpisu a poskytuje všeobecnú ambulatnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých, alebo lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore pediatria, ktorý poskytuje všeobecnú ambulatnú zdravotnú starostlivosť pre deti a dorast. Podľa prílohy č. 5 bod III ods. 2 Vyhlášky č. 9/2009 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov, osoba s obmedzenou pohyblivosťou môže byť uznaná za zdravotne spôsobilú na vedenie motorových vozidiel len na základe stanoviska odborného lekára. Toto stanovisko musí byť založené na lekárskom vyšetrení poruchy alebo abnormality pohybového systému. Ak je to nevyhnutné v záujme bezpečného ovládania motorového vozidla touto osobou, odborným vyšetrením sa môže zdravotná spôsobilosť tejto osoby podmieniť používaním jednej alebo viacerých zdravotníckych pomôcok alebo jednou alebo viacerými technickými úpravami vozidla.

59. Rovnako je zmatocný následný postup prvostupňového správneho orgánu, keď tento (i napriek tomu, že na vystavenie relevantného potvrdenia je kompetentný odborný lekár - tu neurológ) listom z 03. októbra 2017 požiadal ošetrojúceho (všeobecného) lekára žalobkyne (MUDr. M. Y.) o vyjadrenie, či žalobkyňa je spôsobilá riadiť osobné motorové vozidlo a po obdržaní jeho stanoviska [cit.: „Menovaná (žalobkyňa; pozn. súdu) je po stránke zdravotnej spôsobilá ako vodič - amatér sk 1 /B, B1/ pri vykonaní nevyhnutných technických úprav na osobnom motorovom vozidle.“] na toto neprihliadol (uvádzajúc v kasačnej sťažnosti) s odôvodnením, že ošetrojúci lekár nemal kompetenciu takéto potvrdenie vydať. Za tohto stavu a i napriek už predchádzajúcemu zrušeniu rozhodnutí najvyšší súd uvádza, že stále v predmetnej veci nebola aj vo svetle zásady materiálnej pravdy a zákonnej požiadavky na riadne a úplné zistenie skutočného stavu veci (§ 3 ods. 5 a § 32 ods. 1 Správneho poriadku v spojení s § 53 ods. 1,2 zákona č. 447/2008 Z.z.) jednoznačne objasnená otázka, či žalobkyňa je, alebo nie je spôsobilá používať osobné motorové vozidlo, a ak je, tak či sa jedná o osobné motorové vozidlo s automatickou prevodovkou, alebo bez automatickej prevodovky, prípadne s ďalšími úpravami. Túto skutočnosť potvrdzuje aj sám žalovaný v žalobou napadnutom rozhodnutí, keď uvádza, že úprava garáže nemá v súčasnosti opodstatnenie, nakoľko nie je zrejmé, či vzhľadom na závažnosť svojho zdravotného stavu bude žalobkyňa schopná viesť osobné motorové vozidlo, či už upravené, alebo s automatickou prevodovkou. V tejto súvislosti najvyšší súd uvádza, že priznanie peňažného príspevku na úpravu garáže je závislé od tej skutočnosti, či osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je vôbec schopná osobné motorové vozidlo používať. Pokiaľ sa v konaní na základe zabezpečených dostatočných podkladov preukáže, že žalobkyňa nie je spôsobilá viesť osobné motorové vozidlo, potom priznanie peňažného príspevku na úpravu garáže stratí svoje opodstatnenie. Zatiaľ však táto otázka, teda čo do spôsobilosti žalobkyne viesť osobné motorové vozidlo, je stále otvorená. Z úradnej činnosti najvyšší súd zistil, že vo

veci vedenej na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 20Sa/1/2019, respektíve sp. zn. 48Sa/14/2018 žalobkyňa žiadala o priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla s automatickou prevodovkou bez ručného riadenia. V tomto smere sa najvyšší súd plne stotožňuje so závermi, ku ktorým dospel krajský súd.

60. V súvislosti s peňažným príspevkom na osobnú asistenciu, ktorý bol žalobkyni priznaný v rozsahu 1.351 hodín v kalendárnom roku (z toho 707 hodín zodpovedajúcich položke č. 20 prílohy č. 4 k zákonu č. 447/2008 Z.z. - preprava alebo premiestňovanie) najvyšší súd uvádza, že peňažný príspevok na úpravu garáže, ako aj peňažný príspevok na osobnú asistenciu sú dva od seba nezávislé kompenzačné príspevky, ktoré sa priznávajú za splnenia pre každý z nich zákonom stanovených osobitných podmienok. Svojou povahou sa teda môžu vzájomne ovplyvňovať, avšak priznanie jedného automaticky nevylučuje priznanie druhého. Ich súbeh teda nemožno vylúčiť. Môže sa to ale následne odzrkadliť v znížení počtu hodín osobnej asistencie v časti príslušnej položky - preprava alebo premiestňovanie, avšak táto skutočnosť musí byť jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. V tomto smere najvyšší súd len dodáva, že podľa jeho názoru peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, respektíve peňažný príspevok na úpravu garáže má prednosť pred peňažným príspevkom na osobnú asistenciu v časti príslušnej položky - preprava alebo premiestňovanie, keďže účelom je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, samostatnosť, zvýšená schopnosť premiestňovať sa, orientovať sa, dorozumievať sa alebo zabezpečiť si sebaobsluhu.

61. V ďalšom najvyšší súd bez toho, aby zbytočne neopakoval závery krajského súdu, na tieto odkazuje.

62. Na záver len dodáva, že pri ustálení, že je žalobkyňa schopná šoférovať osobné motorové vozidlo (podľa jej požiadavky - s automatickou prevodovkou bez ručného riadenia) bude povinnosťou konajúcich orgánov verejnej správy sa dôsledne zaoberať aj otázkou, či menovaná aj vzhľadom na svoje vyjadrenia o neschopnosti samostatnej chôdze a odkázanosti na pomoc druhej osoby pri obliekaní, kúpaní, je po stránke mobility schopná samostatne využívať osobné motorové vozidlo, teda samostatne doň nastúpiť, zohnúť nohy v kolenách, premiestniť ich do priestoru v aute a umiestniť si invalidný vozík do auta a následne uvedené vozidlo samostatne šoférovať. Argument žalobkyne, že by jej mala pomáhať iná osoba, v tomto smere nemôže obstáť. Pokiaľ žalobkyňa aj naďalej potrebuje pomoc tretej osoby (napríklad asistenta), pri vyberaní auta z garáže, nastupovaní do auta, následnom vyberaní (ukladaní) invalidného vozíka z (do) auta, peňažný príspevok nespĺňa svoj účel a bude potrebné zotrvať na poskytnutom peňažnom príspevku na osobnú asistenciu.

63. Najvyšší súd rovnako podporuje odporúčanie krajského súdu vypracovať znalecký posudok, predmetom ktorého bude komplexné posúdenie zdravotného stavu žalobkyne vo vzťahu k požadovaným peňažným príspevkom. Súd vôbec nespochybňuje odbornosť posudkových lekárov, ktorí musia spĺňať zákonom stanovené požiadavky (získaná odborná spôsobilosť na výkon špecializovaných pracovných činností v špecializačnom odbore posudkové lekárstvo alebo odborná spôsobilosť na výkon certifikovaných pracovných činností v certifikovanej pracovnej činnosti posudkové lekárstvo - § 63 zákona č. 447/2008 Z.z.), avšak vzhľadom na dlhotrvajúce spory, ako aj rozpory v jednotlivých záveroch týkajúcich sa zdravotného stavu žalobkyne by mal mať aj samotný správny orgán (aj vzhľadom na jeho časté neúspechy v konaniach s touto žalobkyňou) záujem na tom, aby sa zdravotný stav žalobkyne posúdil jednoznačne tak, aby už nevyvolával žiadne pochybnosti.

64. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalovaného uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keďže tieto neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.“

41. V prejednávanej veci nebolo sporné, že žalobkyňa je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím s mierou funkčnej poruchy 60 %. Spornou však zostala otázka jej odkázanosti ako osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vo vzťahu priznania ročného rozsahu na osobnú asistenciu.

42. Skutkové zistenia v preskúmvanej veci potvrdzujú, že žalobkyňa v žiadosti z 30.10.2013 na predpísanom tlačive žiadala o priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu v ročnom rozsahu 5956,5 hodín, späťne od 1.2.2011. V žiadosti uviedla, že od januára 2009 nie je schopná samostatnej chôdze a je odkázaná na pomoc druhej osoby, stav sa jej postupne zhoršuje, už dva roky je odkázaná na mechanický vozík, predtým prešla na krátke vzdialenosti horko-ťažko s chodítkom a s pomocou druhej osoby, jedná sa o ťažký, chronický stav a úprava stavu sa nedá očakávať. K žiadosti priložila rozpis hodín osobnej asistencie na kalendárny rok. V správnom konaní žalobkyňa podľa úradného záznamu spísaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda dňa 28.8.2014 tvrdila, že najviac prejde 50 metrov, viac nie a aj to s dvoma oddychovými prestávkami, v obývačke a v kuchyni sa pohybuje s chodítkom, potrebuje pomoc pri všetkom, nič nevie urobiť sama, potrebuje asistenciu pri všetkom, žiadala navýšiť hodiny osobnej asistencie. V kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozhodnutiu správneho súdu žalobkyňa skutkové zistenia a tvrdenia žalovaného vo vzťahu k jej zdravotnému stavu uvedené v komplexnom posudku z 30.11.2015, ako aj v rozhodnutí žalovaného napadnutého žalobou zo 4.4.2016 a vo vyjadreniach žalovaného podaných v konaní súdneho prieskumu, považovala za nesprávne, nepravdivé a zavádzajúce.

43. Žalovaný vyslovil nesúhlas s tvrdeniami žalobkyne. Poukázal na to, že žalobkyňa doposiaľ vyprodukovala 13 súdnych konaní. Tvrdil, že v týchto svojich niektorých žalobách a vyjadreniach uvádza skutočnosti, ktoré sú priamo v rozpore s jej tvrdeniami uvedenými v kasačnej sťažnosti v prejednávanej veci. Žalovaný poukazom na to, že žalobkyňa následne podala ďalšie tri žiadosti o priznanie PP na kúpu OMV s automatickou prevodovkou a ďalšie dve žiadosti na priznanie PP na úpravu garáže, zdôrazňoval, že žalobkyňa pri všetkých príspevkoch tvrdila, že spĺňa zákonné podmienky na ich priznanie, pričom správne orgány nemôžu pri posudzovaní žalobkyne akceptovať jej zavádzajúce a účelové tvrdenia o jej zdravotnom stave a jeho vplyve na sociálne dôsledky jej ťažkého zdravotného postihnutia. Tvrdenia žalobkyne žalovaný považoval za účelové, a to podľa toho, o akú kompenzáciu žalobkyňa žiadala.

44. Vychádzajúc z uvedeného vyššie kasačný súd dospel k záveru, že v danom prípade o žiadosti žalobkyne zo dňa 30.10.2013, podanej na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda o poskytnutie peňažného príspevku na osobnú asistenciu, bolo rozhodnuté predčasne. Skutkové zistenia potvrdzujú, že žalobkyňa dňa 21. januára 2013 na predpísanom tlačive požiadala (okrem iného) o poskytnutie peňažného príspevku na úpravu garáže (automatický pohon), ktorý nárok žalobkyne bol podrobený súdnemu prieskumu na základe žaloby žalobkyne proti rozhodnutiu žalovaného z 02. februára 2018, Číslo: UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2018/2507/Dan, ktorým rozhodnutím žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. zamietol odvolanie žalobkyne a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda z 22. novembra 2017, Číslo: DS2/OPPnKŤZPaPČ/SOC/2017/52407-24, ktorým prvostupňový správny orgán podľa § 37 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z.z. nevyhovel žiadosti žalobkyne a nepriznal jej peňažný príspevok na úpravu garáže (výmena garážových dverí). Krajský súd v Trnave rozsudkom z 05. augusta 2019, č.k. 48Sa/9/2018-159 podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. d/, e/ a g/ SSP zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného z 02. februára 2018, ako aj prvostupňové správne rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda z 22. novembra 2017 a vec vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd ako súd kasačný na základe kasačnej sťažnosti žalovaného podanej proti uvedenému rozhodnutiu Krajského súdu v Trnave rozsudkom sp.zn. 7Sžsk 119/2019 z 21. apríla 2021 kasačnú sťažnosť zamietol. Najvyšší súd už v uvedenom rozhodnutí otázke prednosti rozhodovania o žiadostiach žalobkyne na priznanie peňažných príspevkov na kompenzáciu jej ťažkého zdravotného postihnutia venoval osobitnú pozornosť a v bode 60 a v bode 62 odôvodnenia rozhodnutia konštatoval nasledovné: „V súvislosti s peňažným príspevkom na osobnú asistenciu, ktorý bol žalobkyni priznaný v rozsahu 1.351 hodín v kalendárnom roku (z toho 707 hodín zodpovedajúcich položke č. 20 prílohy č. 4 k zákonu č. 447/2008 Z.z. - preprava alebo premiestňovanie) najvyšší súd uvádza, že peňažný príspevok na úpravu garáže, ako aj peňažný príspevok na osobnú asistenciu sú dva od seba nezávislé kompenzačné príspevky, ktoré sa priznávajú za splnenia pre každý z nich zákonom stanovených osobitných podmienok. Svojou povahou sa teda môžu vzájomne ovplyvňovať, avšak priznanie jedného automaticky nevyklučuje priznanie

druhého. Ich súbeh teda nemožno vylúčiť. Môže sa to ale následne odzrkadliť v znížení počtu hodín osobnej asistencie v časti príslušnej položky - preprava alebo premiestňovanie, avšak táto skutočnosť musí byť jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. V tomto smere najvyšší súd len dodáva, že podľa jeho názoru peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla, respektíve peňažný príspevok na úpravu garáže má prednosť pred peňažným príspevkom na osobnú asistenciu v časti príslušnej položky - preprava alebo premiestňovanie, keďže účelom je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti, samostatnosť, zvýšená schopnosť premiestňovať sa, orientovať sa, dorozumievať sa alebo zabezpečiť si sebaobsluhu.“ .....“ Na záver len dodáva, že pri ustálení, že je žalobkyňa schopná šoférovať osobné motorové vozidlo (podľa jej požiadavky - s automatickou prevodovkou bez ručného riadenia) bude povinnosťou konajúcich orgánov verejnej správy sa dôsledne zaoberať aj otázkou, či menovaná aj vzhľadom na svoje vyjadrenia o neschopnosti samostatnej chôdze a odkázanosti na pomoc druhej osoby pri obliekaní, kúpaní, je po stránke mobility schopná samostatne využívať osobné motorové vozidlo, teda samostatne doň nastúpiť, zohnúť nohy v kolenách, premiestniť ich do priestoru v aute a umiestniť si invalidný vozík do auta a následne uvedené vozidlo samostatne šoférovať. Argument žalobkyne, že by jej mala pomáhať iná osoba, v tomto smere nemôže obstať. Pokiaľ žalobkyňa aj naďalej potrebuje pomoc tretej osoby (napríklad asistenta), pri vyberaní auta z garáže, nastupovaní do auta, následnom vyberaní (ukladaní) invalidného vozíka z (do) auta, peňažný príspevok nespĺňa svoj účel a bude potrebné zotrvať na poskytnutom peňažnom príspevku na osobnú asistenciu.“

45. Kasačný súd v preskúmvanej veci sa stotožňuje so závermi vyslovenými najvyšším súdom v uvedenom rozhodnutí sp.zn. 7Sžsk 119/2019 z 21. apríla 2021, a taktiež zastáva názor, že peňažný príspevok na osobnú asistenciu, ako aj peňažný príspevok na úpravu garáže, sú dva od seba nezávislé kompenzačné príspevky, ktoré sa priznávajú za splnenia pre každý z nich zákonom stanovených osobitných podmienok. Svojou povahou sa však vzájomne podmieňujú, pričom priznanie jedného automaticky nevyklučuje priznanie druhého, keďže ich účelom je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti. I keď ich súbeh nemožno vylúčiť, rozhodnutie o žiadosti na priznanie peňažného príspevku na úpravu garáže, (v súčasnosti aj rozhodnutie o žiadosti o priznanie peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla), môže následne ovplyvniť rozsah hodín osobnej asistencie v časti príslušnej položky - preprava alebo premiestňovanie. Z uvedených dôvodov kasačný súd v preskúmvanej veci vyhodnotil kasačnú námietku žalobkyne, ktorou namietal nedostatočne zistený skutkový stav, za dôvodnú. Pre náležité posúdenie rozsahu hodín osobnej asistencie bude preto potrebné ustáliť skutkové zistenia preukazujúce zdravotnú spôsobilosť žalobkyne, či ako osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je vôbec schopná osobné motorové vozidlo používať, preukázanie ktorej skutočnosti následne podmieňuje priznanie ďalších kompenzačných príspevkov žiadaných žalobkyňou (peňažný príspevok na úpravu garáže, peňažný príspevok na osobnú asistenciu). I v preskúmvanej veci kasačný súd rovnako ako Najvyšší súd SR v bode 63 odôvodnenia rozsudku sp. zn. 7Sžsk/119/2019 podporuje vypracovanie znaleckého posudku, predmetom ktorého bude komplexné posúdenie zdravotného stavu žalobkyne vo vzťahu k požadovaným peňažným príspevkom. V danej súvislosti kasačný súd dopĺňa, že pokiaľ žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalobkyne tvrdil, že žalobkyňa vo vzťahu svojho zdravotného stavu uvádza rôzne, a to aj zavádzajúce tvrdenia účelovo podľa toho, o akú kompenzáciu žiada, bolo predovšetkým potrebné odstrániť rozpory v tvrdení žalobkyne jej výsluchom, poukazom aj na jej rozporuplné tvrdenia v iných konaniach, predmetom ktorých boli jej ďalšie žiadosti na priznanie kompenzácie. Kasačný súd zastáva názor, pokiaľ obe zúčastnené strany konania súdneho prieskumu označujú tvrdenia druhej strany za nesprávne, účelové a zavádzajúce, práve znaleckým dokazovaním sa zabezpečí dôkaz preukazujúci zdravotnú spôsobilosť žalobkyne vo vzťahu k peňažným príspevkom, ňou uplatnených jednotlivými žiadosťami, a to aj do budúcnosti.

46. Z uvedených dôvodov kasačný súd podľa § 462 ods. 2 SSP napadnuté rozhodnutie krajského súdu zmenil tak, že žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

47. O nároku na náhradu trov konania pred správnym súdom a náhradu trov kasačného konania kasačný súd rozhodol podľa § 467 ods. 2 v spojení s § 167 ods. 1 SSP. Žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania tak pred správnym súdom, ako aj náhradu trov kasačného konania v celom rozsahu, keďže žalobkyňa mala v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného úspech.

48. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.